

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
LİBYA ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDA
İŞGÜCÜ ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Halkı ile dost ve kardeş Libya Arap Cumhuriyeti Halkı arasında mevcut dostluk ve kardeşlik bağlarını kuvvetlendirmek ve iki dost Devletin iş ve işçi sorunlarını düzenlemek amacıyla bu Anlaşma ile aşağıdaki hususlar üzerinde görüş birliğine varılmıştır:

Madde 1:

İşbu Anlaşma uyarınca Libya Arap Cumhuriyeti'nde çalışan Türk işçilerinin çalışma şartları ve iş sözleşmelerinden doğan hak ve yükümlülükleri Libya Çalışma Mevzuatına tabiidir. Şu kadar ki, işbu Anlaşmanın ve eklerinin işçi lehine olan hükümleri saklıdır.

Libya Arap Cumhuriyeti'nde çalışan Türk işçileri Libyalı ve yabancı işçilere tanınan ve tanınacak olan hak ve imtiyazlardan aynı ölçüde yararlanırlar.

Madde 2:

Libya Arap Cumhuriyeti'nin işgücü ihtiyacının karşılanması, işbu Anlaşma ile Ek-1'deki hükümlere göre düzenlenir. Ek – 1 ve Ek – 2 bu Anlaşmanın ayrılmaz parçalarıdır.

Madde 3:

Libya Arap Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliği nezdindeki Çalışma Bürosu, Türk-İş ve İşçi Bulma Kurumu ile işbirliği yaparak, Türkiye'den temin edilecek ve Libya'da çalıştırılacak işçilerin sevklerine kadar gerekli bütün işlemlerin yapılmasıyla görevlendirilir.

Libya Arap Cumhuriyeti'nde çalışan Türk işçilerinin çeşitli sorunlarının Libya Makamları ile işbirliği yapılmak suretiyle çözümlenmesine yardımcı olmak amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Libya'daki Türkiye Cumhuriyeti Temsilciliklerine bağlı olarak Çalışma Müşavirlik ve Ataşelikleri kurabilir.

Madde 4:

Libya Arap Cumhuriyeti Çalışma ve Sivil Hizmetler Bakanlığı'nca işverenlerden alınan işçi talepleri incelendikten sonra, Ankara'daki Libya Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne bağlı Çalışma Bürosu'na gönderilir. Bu talepler, Büro tarafından İş ve İşçi Bulma Kurumu'na intikal ettirilir.

İş ve İşçi Bulma Kurumu, bu talepleri karşılamak üzere seçtiği işçilerin kimliklerini ve mesleklerini gösterir listeleri Çalışma Bürosu'na verir.

Madde 5:

İşverenler tarafından ismen veya belli bir bölge, ya da il belirtmek sureti ile işçi talep edilemez.

Madde 6:

Aday Türk işçisi, Libya'daki işverenden iş sözleşmesini imza etmeden ücret veya tazminat talep edemez.

Madde 7:

İşveren, işçi ve ailesinin Libya'daki işyerine gidiş ve Türkiye'ye dönüş seyahati, yemek ve yatma masraflarını karşılar.

İş sözleşmesinin sona ermesi, feshedilmesi veya işçinin deneme devresinde başarılı olamaması veyahut Libya Makamlarınca istenilmemesi hallerinde Libya İş Kanunu'na tanınan hakları (tazminat, prim vs.) ödenmek şartıyla, Türkiye'ye dönüş yol, yemek ve yatma

masrafları işveren tarafından karşılanmak suretiyle işçi ile eş ve çocuklarının Türkiye'ye dönüşleri sağlanır.

İşçinin işsiz kalması halinde, kendisine Libya Makamlarınca yeni iş bulma olanakları aranır.

İşçinin Libya Arap Cumhuriyeti Makamlarınca istenmemesi nedeniyle Türkiye'ye iadesi söz konusu olduğunda, işçinin kimliği ve istenmeme nedeni Türk temsilciliğine bildirilir.

Madde 8:

Türk işçileri Libya Arap Cumhuriyeti'nde, işveren ile işçi arasında tanzim edilecek ferdi bir iş sözleşmesi uyarınca çalıştırılır. Bu iş sözleşmesinde esas çalışma koşulları ile hak ve yükümlülükleri yer alır. Sözleşmeler Türkçe ve Arapça ve Ek – 2'deki örneğe uygun olarak düzenlenir.

Madde 9:

İşveren, işçiyi iş sözleşmesi hükümlerine uygun olarak çalıştırmakla yükümlüdür; onu iş sözleşmesinde öngörülen işin dışında ve başka işyerlerinde çalıştıramaz, bir başka işverene devredemez, sözleşmede belirtilenden daha az ücret veremez.

Madde 10:

İş sözleşmesinin sona ermesi hakkında Libya İş Kanunu'nda öngörülen hükümler uygulanır.

Madde 11:

Türk işçileri tasarruflarını konvertibl döviz olarak Türkiye'ye transfer edebilirler. İlgili Libya Makamları tasarrufların transferine izin verirler. Transfer edilebilecek gelir oranları:

- a) Eşi yanında olmayan veya bekâr olanlar için %90'a kadar,
- b) Eşi beraberinde olanlar için %60'a kadardır.

Bu oranlar, Libya'daki diğer yabancı işçiler lehine değiştirilecek olursa, bu değişiklik Türk işçilerine de aynen uygulanacaktır.

Madde 12:

Libya Arap Cumhuriyeti Hükümeti Türk işçi çocuklarının Türk eğitim sistemine göre Türk öğretmenleri tarafından eğitilmesi için özel Türk okulları kurulmasına müsaade eder.

Madde 13:

Taraflar arasında mümkün olan en kısa zamanda bir Sosyal Güvenlik Anlaşması akdedilecektir. Bu Anlaşma yürürlüğe girinceye kadar Türk işçilerine mahalli sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır.

Madde 14:

İşbu İşgücü Anlaşması, onay belgelerinin teati edilmesinden sonra yürürlüğe girer ve iki yıl süre ile geçerlidir. Süresinin bitiminden üç ay önce feshi ihbar edilmediği takdirde, bir yıl süre için yenilenmiş sayılır.

Usulü dairesinde yetkili kılınmış olan, aşağıda adları yazılı kimseler, işbu Anlaşmayı imzalamış ve mühürlemişlerdir.

İşbu Anlaşma, Ankara'da ve 5 Ocak 1975 tarihinde, biri Türkçe ve biri Arapça olmak üzere ve her iki metin aynı derecede muteber bulunmak üzere, iki nüsha halinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

adına

Ord. Prof. Dr. Sadi IRMAK

Başbakan

LİBYA ARAP CUMHURİYETİ

adına

Abdussalam Ahmed JALLUD

Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
LİBYA ARAP CUMHURİYETİ
ARASINDAKİ
İŞGÜCÜ ANLAŞMASINA EK 1

Madde 1:

Libya Arap Cumhuriyeti Çalışma ve Sivil Hizmetler Bakanlığı ihtiyaç halinde Türk işgücünün istihdamına ilişkin konularda T.C. Çalışma Bakanlığı ile iş şartlarına ve işverenin isteğine uygun şekilde işbirliği yapar.

Madde 2:

Libya Arap Cumhuriyeti'nin Ankara'daki Büyükelçiliği nezdindeki Çalışma Bürosu, Türkiye'den işçi seçimini, gönderilmesini ve Ek-2 uyarınca iş sözleşmesi akdini Libya'daki işveren adına yürütür.

Madde 3:

İşveren veya temsilcisi, işçilerin seçilmesi sırasında Libya Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Çalışma Bürosu görevlisi ile birlikte hazır bulunabilir.

Madde 4:

Anlaşma'nın 4 üncü maddesinde öngörüldüğü üzere, Libya Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Çalışma Bürosu tarafından İş ve İşçi Bulma Kurumu'na intikal ettirilen işgücü taleplerinde işin mahiyeti, şartları ve ücret hakkında bilgi verilir. Bu bilgiler Libya Çalışma Bürosu ile İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun üzerinde mutabık kalacakları şekilde formüle edilen belgeler ile verilir.

Madde 5:

İş ve işçi Bulma Kurumu, istihdam taleplerini aldıktan ve 4 üncü maddenin gereklerini yerine getirdikten sonra işçilerin seçimini Libya Çalışma Ataşesi'nin iştiraki ile aşağıda belirtilen şartlara göre yapar. Bu seçim sonuçları kesindir.

Şartlar:

- a) Vasıflı işçinin bir mesleki diploma veya tecrübe sahibi olması. Tecrübe belgesi, ilgili Türk Kuruluşlarınca tasdik edilir.
- b) Yetkili Türk Makamlarınca onaylanan ve işçinin bulaşıcı bir hastalığı bulunmadığını, bedenen yeterli olduğunu kanıtlayan sağlık raporu düzenlenmesi.
- c) İşçinin 20 yaşından küçük olmaması.
- d) İşçinin sabıka kaydı bulunmadığının yetkili Türk Makamınca belgelendirilmesi.

Madde 6:

İş ve İşçi Bulma Kurumu, istenilen işçilerin temin edildiğini ve seçme işlemine hazır bulunduklarını Libya Arap Cumhuriyeti Çalışma Bürosu'na bildirir. İstenen nitelikte aday bulunmadığı takdirde bu hususu en kısa sürede Büro'ya bildirir.

Madde 7:

İşçilerin seçilmesinden ve iş sözleşmesi hükümleri hakkında bilgi verilmesinden sonra, iş sözleşmesi işçi ve işveren tarafından imza edilir. Türkçe ve Arapça olmak üzere 3'er nüsha olarak düzenlenen çalışma sözleşmesi Libya Arap Cumhuriyeti Büyükelçiliği Çalışma Bürosu ve İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından onaylanır.

Madde 8:

İş ve İşçi Bulma Kurumu, imzalanan iş sözleşmesini alınca, işçinin Libya'ya gitmesini sağlamak için pasaport çıkarılması ve diğer işlemlerin sonuçlandırılmasına yardımcı olur. Libya Arap Cumhuriyeti Çalışma ve Sivil Hizmetler Bakanlığı da imzalanmış çalışma sözleşmesini alınca, işveren çalıştırma müsaadesi verir. Buna dayanarak, işçiye ikamet müsaadesi belgesi verilmesini sağlar. Çalışma ve oturma izinleri en az iş sözleşmesi süresince devam eder.

Madde 9:

- a) İşçilerin Türkiye'den Libya'ya gönderilecekleri sevk merkezlerini İş ve İşçi Bulma Kurum ile Çalışma Bürosu anlaşarak tayin ederler.
- b) Gönderilecek işçiler, iş sözleşmesini imzaladıktan sonra en geç 30 gün içinde Çalışma Bürosu'nun aracılığı ile Libya'ya sevk edilirler.
- c) Çalışma Bürosu, gönderme programını ve her kafilede giden işçilerin kimlikleri ile gittikleri işyerlerinin adreslerini geciktirmeden İş ve İşçi Bulma Kurumu'na bildirir.
- d) Göndermeler, Kaza Sigortası (Koltuk Sigortası) bulunan araçlarla yapılır.
- e) Gönderilen işçileri Libya'da işveren veya görevlendireceği personeli karşılar, bunların işyerine kadar varmalarını sağlar. 50 kişiyi aşan toplu göndermelerde işveren veya vekili kafileye refakat eder.

Madde 10:

İşçi ile işveren arasındaki iş sözleşmesi, işçinin Libya'ya varış tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Ücret hakkı ise, işçinin Libya'da işe başladığı tarihte veya en geç Libya'ya varışının ikinci günü doğar.

Madde 11:

İşçinin işinden kendi isteği ile ayrılması hali dışında, iş sözleşmesi süresinin sona ermesinden önce işveren tarafından feshedilemez, işçinin kanunen işten çıkarılmasını gerektiren bir hatası nedeni ile işverenin sözleşmeyi feshi hakkı, bir ay önce ihbarda bulunması şartına bağlıdır. Feshi ihbarda bulunmadığı takdirde, işveren işçiye bir aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlüdür.

Madde 12:

İki Hükümet aşağıda gösterilen hususlarda faaliyet göstermeye yetkili karma bir Komisyon kuracaktır:

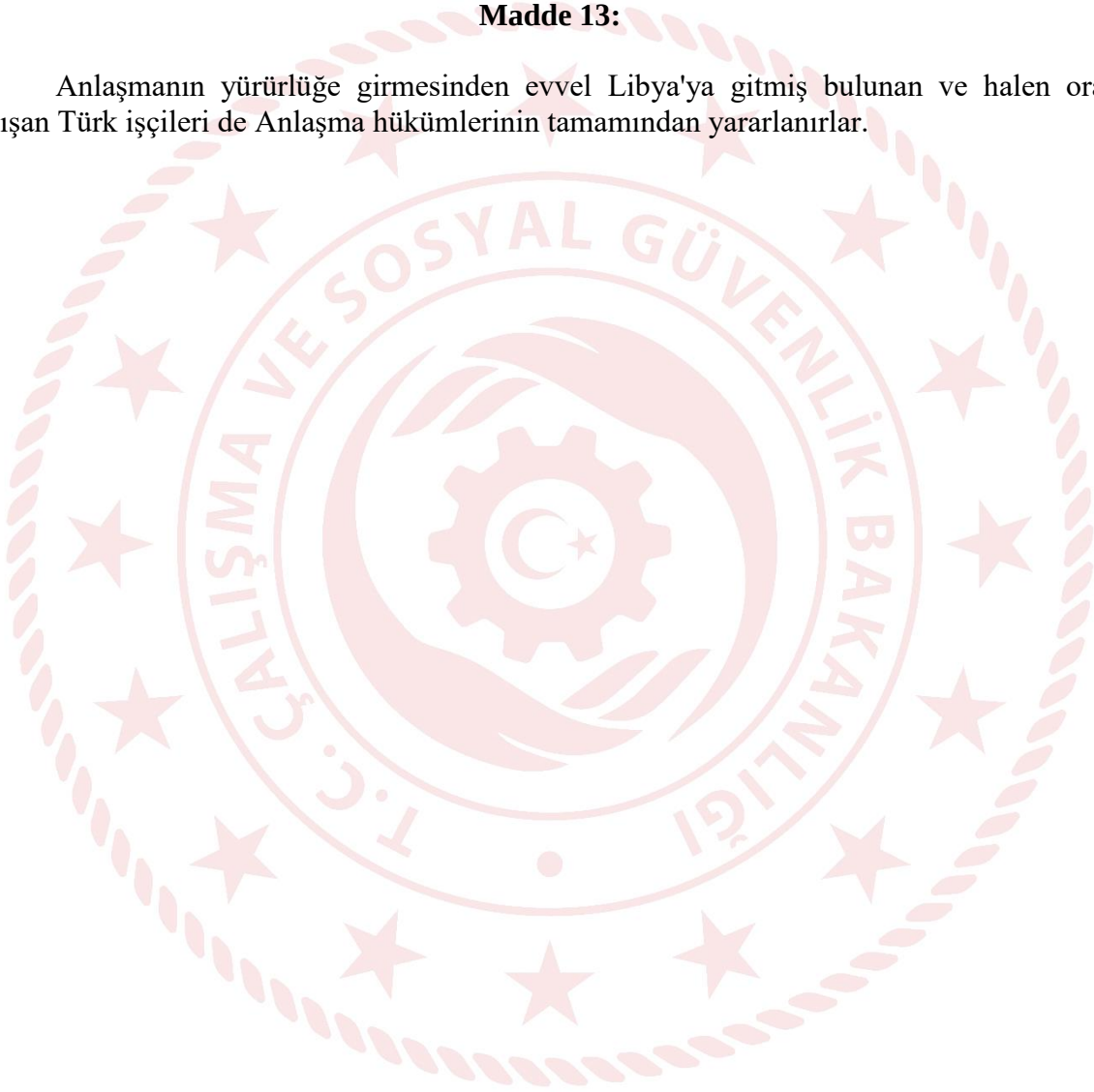
a) Anlaşmanın ve Eklerinin uygulanmasını, uygulama sırasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünü sağlamak ve yeni sorunların meydana gelmesini önleyecek tedbirleri almak.

b) Anlaşma ve Eklerini gerektiğinde yeniden gözden geçirerek, değişen koşullara uyumlu hale getirmek üzere önerilerde bulunmak.

Komisyon, taraflardan birinin talebi üzerine toplanır. Toplantılar sıra ile Libya’da ve Türkiye’de yapılır.

Madde 13:

Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden evvel Libya'ya gitmiş bulunan ve halen orada çalışan Türk işçileri de Anlaşma hükümlerinin tamamından yararlanırlar.

**Libya Arap Cumhuriyetinde Çalışan Türk İşçileri ile
İşveren Arasında İş Sözleşmesi
Ek 2**

Madde 1 — İŞVERENİN

Adı :
Adresi :
Tabiiyeti :
İşyeri Adresi:

Madde 2 — İŞÇİNİN

Adı : Baba adı ve Ana Adı:
Doğum yeri ve Tarihi:
Medenî Hali :
İkamet Adresi :
Mesleği :

yukarıda kimlikleri belirtilen işçi ile işveren arasında aşağıdaki şartlara uygun olarak bu Sözleşme yapılmıştır.

Madde 3 — İşçi, işverenin işyerinde olarak günlük/haftalık/aylık ücretle çalışır. Bu hizmetine karşılık brüt Libya Dinarı alır.

İş Sözleşmesitarihine kadar geçerlidir. Sözleşme sona ermeden ihbar süresi içinde taraflardan biri feshini istemez ise, bu Sözleşme bir yıl uzatılmış sayılır.

Madde 4 — Alınan ücretlerden Libya'da cari olan gelir vergisi, damga resmi, diğer kanuni kesenekler ve sosyal sigortalara ait primler kesilir.

Madde 5 — İş süresi günde Saattir.
İş süresi haftada Saattir.
Fazla çalışma süresi günde saati geçmez.

Madde 6 — İşçi, işveren nezdinde bu Sözleşme'de belirtilen işte çalışır ve Libya Kanunlarının koyduğu tecrübe müddetine bağlıdır. İşçiye yaptığı işe karşılık o işyerinde çalışan ve aynı işi yapan aynı kıdem ve vasıftaki yerli ve yabancı diğer işçilerden daha düşük ücret ödenemez.

Madde 7 — İşveren işçiye ücretsiz olarak günlük yiyeceğini sağlar/sağlamaz. İşveren işçiye işyerinde sağlık normlarına uygun parasız bir mesken temin eder/etmez.

Madde 8 — İşçi Libya'da siyasî faaliyetlerde bulunamaz; Libya'nın örf ve adetlerine saygı gösterir.

Madde 9 — İşveren işçiye Libya Kanunlarına uygun olarak her yıl gün ücretli izin verir.

Madde 10 — İşçiye kolaylık olmak üzere, işçinin ikamet ettiği yerden işyerine, işyerinden ikamet ettiği yere kadar nakli, işveren tarafından ve masraf işverene ait olmak üzere sağlanır.

Madde 11 — İşveren tarafından işçinin eş ve çocuklarının Türkiye'den Libya'ya gidiş ve dönüş masraflarının ödenmesi hakkında İşgücü Anlaşmasının 7 nci maddesi uygulanır.

Madde 12 — İşçi, mahallî yasalar çerçevesinde yerli işçiler gibi toplu iş sözleşmelerinden yararlanabilir.

Madde 13 — İşgücü Anlaşmasının 1 inci maddesine uygun olarak işçi, Libyalı ve yabancı işçilerin haiz olduğu hak ve imtiyazlardan, yürürlükteki iş ve sosyal mevzuat ile bütün diğer yasaların vermiş olduğu haklardan istifade eder.

Libya Arap Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında yapılmış olan İşgücü Sözleşmesi işçiye tanınan bu hakların tamamlayıcısı mahiyetindedir.

Sözleşme ve Eklerinde işçinin lehine olarak sağlanan haklar saklıdır.

Yer ve Tarih
İşverenin İmzası

Yer ve Tarih
İşçinin İmzası

Görölmüş ve Onanmıştır.

.....

..... Büyökelçiliğı/Konsolosluğu
İmza ve Mühür

İş ve İşçi Bulma Kurumu
İmza ve Mühür